Ankenævnet for Forsikring

Den 6. juli 2016 blev i sag nr. 88812:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Gjensidige Forsikring
A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har retshjælpsforsikring i Gjensidige Forsikring. Hun klager ved sin advokat over, at selskabet afviser at yde forsikringsdækning til en tvist, der bl.a. har været behandlet ved byretten. Tvisten vedrører, om klagerens nabo har vundet hævd på et stykke jord.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at tvisten ikke er omfattet af klagerens retshjælpsdækninger.

I klageskemaet af 3/12 2015 har klagerens advokat bl.a. anført:

> "**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.**
> Klager anmodede den 5. august 2014 om retshjælpsdækning over klagers landbrugsforsikring hos Gjensidige, idet klagers nabo havde fået medhold i en skelforretning, som naboen havde rekvireret. Naboen påstod at have vundet hævd over en del af klagers ejendom. Klager var således nødsaget til at anlægge retssag for at fastholde sin ejendomsret. Gjensidige har afvist at yde retshjælpsdækning under hensyn til at forholdet hører under den 'erhvervsmæssige' del af landbrugsforsikringen (der undtager tvister om skelsætning fra dækning).
> Klagers ejendom er noteret som landbrugsejendom, men klager udøver ikke erhvervsmæssig aktivitet på ejendommen. Klager har anvendt det i sagen omtvistede areal til gåture, skovning af brænde til privat brug, og klagers onkel og en bekendt har lånt arealet til jagt (uden betaling). Klagers mor har dyr gående på ejendommen til græsning, men klager modtager ikke betaling for dette. Det bemærkes udtrykkeligt, at der ikke er dyr på et omtvistede areal. Klager er ikke momsregistreret.

Klager har anmodet om dækning under den private retshjælpsforsikring, da der er tale om en konkret, aktuel konflikt opstået i privatlivet, på hvilken baggrund klager med rimelighed har anlagt sag ved de civile domstole for at undgå retstab.
Gjensidige har afvist dækning over den private retshjælpsforsikring med henvisning til, at klager under retssagen har anført, at det omtvistede areal har været anvendt til sædvanlige landbrugsmæssige aktiviteter (som argument for, at naboen ikke havde vundet hævd). Det anførte om arealet er naturligvis korrekt, MEN den landbrugsmæssige aktivitet på arealet er udøvet af den tidligere ejer af klagers ejendom - ikke af klager selv. Klager erhvervede ejendommen i 2013, og det er ca, 10 år siden det omtvistede areal blev anvendt til de formål af mere landbrugsmæssig karakter, der er beskrevet i sagens processkrifter. En fuldstændig beskrivelse af det omtvistede areals anvendelse, herunder tidligere ejeres råden, er nødvendig og relevant i en retssag om påstået hævd, men det bør naturligvis ikke komme klager til skade i forsikringsmæssig henseende, hvad den tidligere ejer har anvendt arealet til.
Gjensidige har endeligt afvist klagers anmodning om retshjælpsdækning efter retssagens afgørelse, idet jeg bemærker at klager desværre tabte retssagen. Det forhold, at klager tabte retssagen, bør naturligvis ikke have betydning for Gjensidiges tilsagn om retshjælpsdækning.

Det fremgår af dommen i sagen, at det omtvistede areal alene har været anvendt til rekreative formål i klagers ejertid. Udnyttelse til rekreative formål må i sagens natur stå i modsætning til erhvervsmæssig udøvelse.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
Klager ønsker retshjælpsdækning til skelforretningen og retssagen.

Klager henviser i den forbindelse specifikt til nævnets afgørelse i sag nr. 85616, hvori nævnet konstaterede, at en lignende tvist om skelfastsættelse ikke havde forbindelse til klagers erhvervsudøvelse og derefter var dækningsberettiget."

Dertil har selskabet i brev af 21/3 2016 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Sagens fakta**
Den 5. august 2014 modtog vi retshjælpsanmodning fra klagers advokat til retssag mod klagers nabo i en sag om fastlæggelse af skel mellem klagers ejendom og klagers nabos ejendom. Der var udarbejdet skelerklæring fra landinspektør, der kom frem til, at skellet skulle have et andet forløb end matrikelkortets udvisende. Landinspektøren fandt, at klagers nabo havde vundet hævd på en anden matrikulær grænse end den matrikulære grænse, som fremgår af gældende matrikelkort. I retshjælpsanmodningen blev det bemærket, at klager og tidligere ejere af omhandlede areal havde anvendt arealet til: klipning af pynt, der efterfølgende blev solgt på marked, skovning af brænde, udlejning til jagt, samt kreaturafgræsning. Det blev oplyst, at klager havde anvendt arealet til sædvanlig landbrugsmæssig drift. Klager ønskede at indbringe landinspektørerklæringen til domstolsprøvelse.
…
Vores vurdering
Klager har tegnet Landbrugsforsikring med gældende forsikringsbetingelser version 4481004.

Til klagers Landbrugsforsikring er dels knyttet en erhvervsretshjælpsdækning samt en privat retshjælpsdækning.

Erhvervsretshjælp

Vi bemærker, at Ankenævnet alene behandler klager vedrørende privatlivets forsikringsforhold, jf. Ankenævnets vedtægter § 3. Det er derfor vores opfattelse, at klager ikke kan forelægge afvist dækning på erhvervsretshjælp for Ankenævnet. Måtte Ankenævnet alligevel vælge at behandle dette forhold, skal vi give følgende kommentarer.

Klager har tegnet erhvervsretshjælpsdækning. Forsikringen dækker civilretlige tvister, som opstår i forbindelse med sikredes udøvelse af egen landbrugsdrift, jf. pkt. 63.1.1.1. Landbrugsdrift defineres som bl.a. 'forhold der kan henføres til [...] jordarealer', jf. forsikringsbetingelserne s. 68. Forsikringen dækker ikke tvister om skelsætning, jf. pkt. 63.2.11.

Ifølge klagers advokats stævning var sagsøgers påstand, at sagsøgte skulle tilpligtes at anerkende, at skellet mellem sagsøgers ejendom matrikel nr. …, og sagsøgtes ejendom …, havde et forløb i overensstemmelse med matrikelkortets udvisende.

Tvisten mellem klager og klagers nabo har sit udspring i en uenighed om skelsætning (selvom hævd undervejs blev et tema i sagen). Derfor er erhvervsretshjælpsdækning undtaget i medfør af forsikringsbetingelserne pkt. 63.2.11.

Privat retshjælp

Klagers Landbrugsforsikring dækker bl.a. beboelsesbygning og indbo. Til indbodækningen knytter sig en privat retshjælpsdækning, jf. forsikringsbetingelserne pkt. 73. De nærmere retshjælpsbetingelser fremgår af Forsikringsbetingelser for retshjælpsforsikring fra Forsikring & Pension, januar 2008. Klagers tvist vedrørte et jordareal (og altså ikke indbo), men i overensstemmelse med vores sædvanlige praksis behandler vi en sådan ansøgning om retshjælp under den private retshjælpsdækning.

Af formålsbestemmelsen til retshjælpsbetingelserne fremgår det bl.a., at forsikringens formål er at dække udgifter til sagsomkostninger ved private retstvister, som ikke har forbindelse med sikredes erhvervsudøvelse.

Retshjælpsforsikringen dækker ikke tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse, jf. retshjælpsbetingelserne § 3, stk. 1. Erhvervsudøvelse omfatter bl.a. hobbypræget erhverv, jf. § 3, stk. 1, litra a.

Ifølge Wiisbye, Retshjælpsforsikringen, s. 109, vil tvister vedrørende driftsarealer typisk ikke være dækningsberettiget. I Ankenævnskendelse nr. 9019 fandt man, at en ejendom efter sin karakter var erhvervsejendom, og dermed ansås tvisten som erhvervsmæssig. Undtagelsesbestemmelsen tager sigte på enhver form for aktivitet, der indebærer mulighed for indtjening eller i øvrigt har et erhvervsmæssigt præg, jf. Wiisbye, Retshjælpsforsikringen, s. 112.

I stævningens anbringender nævnes det, at det omtvistede areal af klager har været anvendt til klipning af pynt, der efterfølgende er solgt på marked, skovning af brænde, udlejning til jagt, samt kreaturafgræsning. Endvidere fremgik det af stævningen, at klager anvendte arealet til sædvanlig landbrugsmæssig drift. Tilsvarende oplysninger fremgik af retshjælpsanmodningen af 5. august 2014.

Godt nok driver klager ikke landbrug som hovederhverv på det omhandlede areal, og ifølge klagers advokat i Ankenævnsklagen anvendes arealet ikke længere til traditionelle landbrugsaktiviteter. Men henset til stævningens anbringender citeret ovenfor, og at arealet fortsat anvendes til bl.a. skovning af brænde og vildtjagt, samt henset til arealets place-

ring i forhold til de omkringliggende jordarealer, må arealet anses som havende en karakter, der anvendes til aktiviteter, der som minimum må sidestilles med hobbypræget erhverv, og ikke kun af privat rekreativ karakter.

Retshjælpsforsikringen med dækningsundtagelser gælder for hele den forsikrede personkreds. Klager overtog ejendommen i 2013 fra sin mor, der fortsat bor på ejendommen, og klagers mor indgår derfor i den sikrede personkreds. At de dyr der holdes på ejendommen tilhører klagers mor ændrer således ikke på karakteren af de landbrugsaktiviteter, som foregår på klagers ejendom, og som lægger til grund for en vurdering af eventuel retshjælpsdækning.

Klagers advokat henviser til Ankenævnskendelse nr. 85.616. Nævnet lagde ved sin afgørelse bl.a. vægt på, at en stor del af det omtvistede skel grænsede op til ejendommens udyrkede græsareal (der ifølge klagerens advokat blev passet som have). Vi mener, at sagen ikke er sammenlignelig med nærværende sag. I nærværende sag er der tale om, at arealet bruges til/har været brugt til skovning af brænde, vildtjagt, og således har en anden karakter end jordarealet i førnævnte kendelse.

På baggrund af ovenstående finder vi, at anvendelse af det omtvistede areal har en sådan karakter, at der er tale om udøvelse af mindst et hobbypræget erhverv, og dermed er undtagelsesbestemmelsen i retshjælpsbetingelserne § 3, stk. 1, opfyldt. Vi fastholder dermed afvist retshjælpsdækning på klagers private retshjælpsforsikring."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klagerens advokat i brev af 5/4 2016 til nævnet bl.a. anført:

"Det omtvistede areal er et uopdyrket areal med sporadisk skovbevoksning. Arealet er ikke et driftsareal, men var en del klagers ejendom, som klager anvendte til at gå ture og hente brænde til eget behov.

Tvisten havde således intet med landbrugsdrift at gøre, og tvisten opstod uafhængigt af ejendommens kategorisering som landbrugsejendom. Tvisten kunne således lige så vel være opstået, hvis klager havde boet i et almindeligt parcelhus.

Gjensidige Forsikring har gentagne gange henvist til det under retssagen anførte om, at 'arealet har været anvendt til klipning af pynt, der efterfølgende er solgt på marked, skovning af brænde, udlejning til jagt, samt kreaturafgræsning'.

Disse forhold kan bekræftes, MEN der er for så vidt angår det anførte om klipning af pynt, der efterfølgende er solgt på marked, udlejning til jagt samt kreaturafgræsning tale om anvendelse, *der er udøvet af den tidligere ejer, og som er ophørt mange år før klagers erhvervelse af ejendommen i 2013.*

De omtalte forhold var *relevante og afgørende for selve spørgsmålet om hævdserhvervelse* under retssagen, idet hævdstiden er 20 år eller alderstidshævd, og idet man i denne type af sager ser overordnet på, hvad også de tidligere lodsejere har anvendt arealet til. Under retssagen har det ikke været relevant eller nødvendigt at opdele tidligere lodsejers brug og nuværende lodsejers (klagers) brug af arealet, idet brugen *i relation til hævd* tværtimod anskues ud fra en successiv betragtning.

I forsikringsmæssig sammenhæng mener jeg derimod ikke, at Gjensidige Forsikring kan afvise retshjælpsdækning under henvisning til den tidligere ejers brug.

Det er klart, at disse forhold ville være blevet tydeliggjort under retssagen, hvis retten skulle tage stilling til erhvervsmæssig/ikke-erhvervsmæssig brug i forsikringssammenhæng, men dette har ikke været et spørgsmål, der blev pådømt af retten. Derfor må det være afgørende for vurderingen af retshjælpsdækningen, hvad klager kan forklare om sin egen brug af arealet.

…

Klager fastholdes således,

> at klager ikke driver landbrug, men derimod er ansat i fuldtidsstilling som … på [uddannelsesinstitution],
>
> at klager ikke har udøvet landbrugsmæssige aktiviteter på det omtvistede areal, men alene har anvendt arealet til gåture, skovning af brænde til eget privatforbrug samt udlån til fritidsjagt til en bekendt, dvs. uden betaling,
>
> at der ikke er dyr på det omtvistede areal, hverken klagers eller andres, og at sagsøgte ikke er momsregistreret og ikke driver erhverv på ejendommen.

Det bemærkes endvidere til det af Gjensidige Forsikring anførte om klagers mor, at klagers mor ikke bor i samme hus som klager, og at klagers mor alene har dyr gående til græsning på en anden del af ejendommen (dvs. ikke på det omtvistede areal), hvilket hjælper klager med at holde bevoksningen nede."

Heroverfor har selskabet i brev af 12/4 2016 til nævnet bl.a. bemærket:

"I Ankenævnsklagen gør klagers advokat gældende, at det omtvistede areal ikke længere anvendes til traditionelle landbrugsaktiviteter. I klagers advokats mail af 5. april 2016 fremføres det, at det er mange år før klagers erhvervelse af ejendommen i 2013, at sædvanlige landbrugsaktiviteter fandt sted på ejendommen (herunder kreaturafgræsning).

I henhold til Ankenævnspraksis er vi af den opfattelse, at det er de første oplysninger, som må lægges til grund, hvorfor oplysningerne i stævningen om at klager anvendte arealet til sædvanlig landbrugsmæssig drift må danne grundlag for en vurdering af, om der kan ydes retshjælpsdækning.

Som det er fremført i vores svarskrift af 21. marts 2016, må Ankenævnet i sin vurdering af erhvervsmæssighed navnlig lægge vægt på karakteren af det omtvistede areal (bl.a. med inddragelse af arealets nuværende og tidligere anvendelse) samt arealets placering i forhold til de omkringliggende arealer, fx har arealet ikke en nær placering til klagers beboelsesbygning eller er nødvendigt som adgangsvej til beboelsen. Det omtvistede areal (og ejendommen i øvrigt) kan ikke sidestilles med en parcelhuslignende ejendom, og derfor kunne tvisten ikke ligeså vel være opstået, hvis klager boede i parcelhus."

Efterfølgende er klagerens advokat fremkommet med yderligere kommentarer i brev af 28/4 2016 til nævnet.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen herunder:

En landinspektørs erklæring af 1/7 2014 vedrørende skelforretningen ved klagerens og naboens ejendomme, hvoraf bl.a. fremgår:

> "Der er ingen synlige spor efter ejerens råden bortset fra en hegnstråd, som er indmålt to steder (se bilag 8). Hegntråden var ikke fæstnet og kan have flyttet sig.
> …
> [Klageren] henviste på skelforretningen til en jæger (…), der har haft lejet skovarealet til jagt. Skovarealet er imidlertid på kun 0,7 ha og for lille til udlejning af jagt. Såfremt der er tale om udlejning at jagt må jeg dermed formode, at der har været tale om et større areal af [klagerens] ejendom og altså ikke blot skoven. [Jægeren] kom først på tale under skelforretningen, da jeg spurgte ind til, hvem der havde gået på jagt på arealet.
>
> Jeg fandt ingen led i det elektriske hegn, der omkranser [klagerens] græsmark til kreaturer, på det stykke, der følger fredskovsgrænsen, ligesom jeg heller ikke fandt hverken veje eller stier, der førte fra [klagerens] øvrige ejendom ind på fredskovsarealet."

Udskrift fra retsbogen for en byret om en dom afsagt den 29/4 2015 om retssagen mod naboen. Af udskriften fremgår bl.a.:

> "[Klageren] har forklaret, at hun er ansat på [uddannelsesinstitution] som … Hun bor på gården … sammen med sin ægtefælle …, og sine forældre, [klagerens mor] og [klagerens far], der også bor på ejendommen. Hun har ejet ejendommen siden 2013, hvor hun købte den af sin far, der havde boet der siden 1992. Hun er kommet der hver dag siden.
>
> Det areal, som denne sag drejer sig om, og som grænser op til naboejendommen, som nu afdøde … ejede, har hun og hendes forældre altid opfattet som deres. De har gået ture med hunde der og plukket pyntegrønt og lyng, men kun på deres eget stykke.
> …
> De har altid dyrket økologisk landbrug. Hele vejen rundt om deres ejendom er der et bredt uopdyrket stykke af hensyn til dyrene. De har registreret 8 hektar landbrug. De har heste, kvæg, høns og gæs. Det er et bevidst valg, at afgrænsningen til kreaturerne er trukket tilbage.
> …
> Efter at hendes mor holdt op med at have torveplads, har de ikke plukket lyng så meget.
> …
> [Klagerens mor og tidligere ejer af klagerens ejendom] har forklaret, at hun er uddannet sundhedshjælper … Bevoksningen på det omstridte kileformede stykke har været mere eller mindre beplantet. De har haft …kvæg til at gå der, dog ikke ned til spidsen, hvor der er væltede fyrretræer. De inddrog ikke hele stykket, fordi de går meget op i naturpleje og vildt. Derfor har de hele vejen rundt om ejendommen brede læbælter. Også mod nord er der et bredt stykke, der bare står med træer. De har dyrket økologisk, så der er et sprøjtebælte, hvis naboen sprøjtede. De har gået på det omtvistede areal med hunde. Hun har i mange år solgt grøntsager og dekorationsmaterialer på torvet i …, og hun plukkede dekorationsmaterialet på stykket. Jagten har hendes bror haft. … Under skelforretningen blev det nævnt, at der ikke var noget led. De har aldrig brugt og ikke lavet led. Der var ikke hegn på det stykke, hvor der nu er en enkelt tråd. Da kvæget gik der, var der ikke noget hegn. De har også gået nedenom og benyttet vejen, f.eks. når hun skulle klippe pyntegrønt.

…
[Klagerens ægtefælle] har forklaret, at han er montør
…
Han har brugt det omtvistede areal til at hente brænde fra enkelte store træer, der var væltet, og som de har skåret op til brænde. Han har også gået ture med hundene på arealet, og siden 2011 har [jægeren] og [klagerens] morbror, …, gået på jagt på ejendommen.
…
Rettens begrundelse og afgørelse:
…
Der findes ikke nogen synlige tegn på, at sagsøger, eller tidligere ejere af sagsøgers ejendom, skulle have rådet over det pågældende areal, og arealet fremstår som fredsskov.

Først efter sagsøgerens erhvervelse af ejendommen er der rejst krav om, at skellet svarer til det matrikulære skel.

[Klagerens far og tidligere ejer af klagerens ejendom] og sagsøgeren har i et vist begrænset omfang rådet over arealet, idet en del af arealet har været anvendt til afgræsning til kvæg, til klipning af pynt, til jagt, til afhentning af brænde i skovstykket, og til rekreative formål, herunder gåture.

Efter bevisførelsen, herunder forklaringerne fra … og …, lægges det til grund, at [klagerens far] i en meget kort periode fik lov til at have dyr på et areal i skoven, hvilket ophørte efter kort tid, da dyrene åd for meget. Der var tale om afgræsning i en meget begrænset periode og efter tilladelse fra [tidligere ejer af naboens ejendom].

Efter bevisførelsen lægges det videre til grund, at flere personer, blandt andre sagsøgerens mor, … , af [tidligere ejer af naboens ejendom] fik tilladelse til at klippe pynt i skoven.
…
Efter de afgivne forklaringer har sagsøger samt tidligere ejere af sagsøgers ejendom brugt arealet til rekreative formål ved at gå ture på det med deres hunde. Arealet er tilgængeligt for offentligheden efter naturbeskyttelseslovens regler herom, og der er således tilladelse ifølge loven til at færdes på arealet. Denne anvendelse antages at være sket i begrænset omfang."

Brev af 1/7 2015 til selskabet fra klagerens advokat hvoraf bl.a. fremgår:

"Min klients ejendom er i tingbogen noteret som en landbrugsejendom, og der findes tillige nogle få dyr på ejendommen. Dyrene tilhører imidlertid min klients mor, …, og de få afgrøder, der findes på ejendommen anvendes til eget forbrug. Der er således tale om rent hobbybaserede aktiviteter. Min klient udøver ikke erhvervsmæssig landbrugsdrift og er ikke registreret med et CVR-nr.
…
Min klient har ejet ejendommen siden 2013, og i min klients ejertid har det omtvistede areal hovedsageligt været anvendt til gåture, skovning af brænde og klipning af pyntegrønt til eget forbrug samt udlån til jagt til familie og en bekendt. Der har således ikke været nogen form for erhvervsmæssig anvendelse af det omtvistede areal i min klients ejertid, og min klient har ikke haft landbrugsdrift på arealet.

Den tidligere ejer af min klients ejendom har indtil for ca. 10 år siden anvendt det omtvistede areal til andre formål af mere landbrugsmæssig karakter, herunder afgræsning af

kvæg samt klipning af pyntegrønt til brug for salg på marked. Hvorvidt den tidligere ejers brug måtte betegnes som erhvervsmæssig, er efter min opfattelse uden betydning for retshjælpsdækningen til min klient, da det må være min klients brug i sin ejertid, der er afgørende for bedømmelse af, om tvisten har forbindelse til sikredes erhverv."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**63 Retshjælp - Erhverv**

…

63.2 *Forsikringen dækker ikke*

…

11 Tvister om skelsætning.

…

Risikobetingelser for indbo…

Retshjælp – Privat

73 Retshjælpsforsikring

Forsikringsbetingelserne for retshjælpsdækning er ens i alle selskaber, og det er de til enhver tid gældende forsikringsbetingelser, der lægges til grund for dækningen. Det, der nedenfor er anført om retshjælpsforsikringens dækningsområde, er således kun en ufuldstændig beskrivelse. De fuldstændige vilkår for denne dækning kan til enhver tid rekvireres hos selskabet eller Forsikringsoplysningen.

…

73.1 Retshjælpsforsikringen dækker

Omkostninger i forbindelse med visse private retstvister dækkes med indtil 100.000 kr. Beløbet indeksreguleres ikke.

Tvist skal i denne forbindelse forstås som en uenighed af retlig art. Som eksempler på områder, der kan være dækket, kan nævnes tvister vedrørende:

1 Mindre private lejeforhold.
2 Erstatning (ikke erhverv).
3 Køb og salg af indbogenstande.
4 Familie- eller andre private forsikringers dækningsområde.

73.2 *Retshjælpsforsikringen dækker ikke*

Som eksempler på områder, der ikke er omfattet, kan nævnes tvister vedrørende:

1 Arbejds- eller lønspørgsmål.
2 Skatte- og afgiftssager.
3 De fleste familieretlige spørgsmål.
4 Opløsning af ægteskab eller andre formuefællesskaber
5 Skiftesager.
6 Straffesager.
7 Inkassosager mod den sikrede.*
8 Motorkøretøjer.*
9 Lystbåde.*

De med *-markerede tvister dækkes på henholdsvis autokasko- og lystfartøjsforsikringen."

9. 88812

Af Forsikring & Pensions retshjælpsforsikringsbetingelser, der var gældende fra 1/1 2008 fremgår bl.a.:

"**§ 2. Hvilke tvister er dækket af retshjælpsforsikringen?**

1. Forsikringen dækker tvister, som er opstået i privatlivet, og som efter deres art vil kunne behandles af en domstol efter retsplejelovens regler om civile sager. Forsikringen dækker også tvister af denne art, som efter parternes aftale i stedet behandles ved voldgift.

…

§ 3. Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?

1. Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvelse forstås:

   a) Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv.

   b) Formuedispositioner i forbindelse med de under a) nævnte forhold.

   c) Tvister af enhver art, opstået i forbindelse med sikredes ansættelsesforhold.

…

§ 14D. Særlige vilkår for retshjælpsforsikring i tilknytning til familieforsikring med indbodækning

Fra retshjælpsforsikringen i tilknytning til familieforsikringen er yderligere undtaget følgende:

1. Tvister, hvori sikrede er part som ejer af fast ejendom eller som bruger af fast ejendom i dens helhed. Forsikringen dækker dog:

   a) I indtil 14 dage efter, at sikrede er blevet ejer af en fast ejendom, hvis der ikke forinden er tegnet bygningskaskoforsikring (villa- eller fritidshusforsikring).

   b) Tvister i forbindelse med ubebyggede grunde, der anvendes til fritidsbrug eller er anskaffet med henblik på opførelse af et parcel- eller fritidshus til sikredes private brug. Denne dækning vedvarer i indtil 14 dage efter, at byggeriet er påbegyndt, og kun hvis der ikke forinden er tegnet bygningskaskoforsikring (villa- eller fritidshusforsikring).

   c) Tvister vedrørende brug af fast ejendom i dens helhed mellem sikrede som bruger og ejeren.

   d) Tvister, hvori sikrede er selvstændig part som indehaver eller bruger af en andels- eller ejerlejlighed i dens helhed, og som hovedsageligt anvendes til sikredes private beboelse. Såfremt der for sikredes andels- eller ejerbolig er tegnet bygningsforsikring med retshjælpsdækning, dækker nærværende forsikring ikke. Andelsboligforeninger og ejerforeninger er ikke dækket af forsikringen."

10. 88812

Nævnet udtaler:

Klageren har en landbrugsforsikring, der indeholder "erhvervsmæssig retshjælp" samt en indbodækning. Under indbodækningen er der tilknyttet en privat retshjælpsdækning.

Klageren kræver dækning for en tvist om skellets placering mellem klagerens og klagerens nabos faste ejendom, herunder hvorvidt der ved hævd er erhvervet ret til et stykke jord.

Selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning i henhold til erhvervsretshjælpsdækningen, da tvister om skelsætning er undtaget, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 63.2, 11.

Nævnet finder, at der, med henvisning til den anførte undtagelse, ikke er grundlag for at kritisere selskabets standpunkt om, at klageren ikke er berettiget til dækning for den anmeldte tvist i henhold til erhvervsretshjælpsdækningen.

Spørgsmålet er herefter, om tvisten er omfattet den private retshjælpsdækning, der er tilknyttet klagerens indbodækning. For denne dækning gælder det ifølge § 14D, at tvister, hvori sikrede er part som ejer af fast ejendom eller som bruger af fast ejendom i dens helhed, er undtaget dækning. Der gælder en række undtagelser til denne bestemmelse, der efter nævnets opfattelse ikke finder anvendelse på den omhandlede situation.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere selskabets standpunkt om, at klageren ikke er berettiget til dækning for den anmeldte tvist i henhold til den private retshjælpsdækning, der er tilknyttet klagerens indbodækning.

I sit brev af 21/3 2016 har selskabet imidlertid anført, at "Klagers tvist vedrørte et jordareal (og altså ikke indbo), men i overensstemmelse med vores sædvanlige praksis, behandler vi en sådan ansøgning om retshjælp under den private retshjælpsdækning."

Selskabet har herefter med henvisning til, at det omtvistede stykke jord blev brugt af klageren erhvervsmæssigt, afvist dækning i medfør af forsikringsbetingelsernes § 3.

Klagerens advokat har heroverfor blandt andet gjort gældende, at det omtvistede areal er et uopdyrket areal, at klageren anvendte området til at gå ture i og hente brænde til eget behov, at der for så vidt angår det anførte om klipning af pynt, der efterfølgende er solgt på marked, skovning af brænde, udlejning til jagt, samt kreaturafgrænsning er tale om anvendelse, der er udøvet af tidligere ejer, og som er ophørt, før klagerens erhvervelse af ejendommen fra sine forældre i 2013.

Klagerens advokat har endvidere anført, at klageren er ansat i en fuldtidsstilling på en uddannelsesinstitution, at der ikke er udøvet landbrugsmæssige aktiviteter på det omtvistede areal efter klagerens overtagelse af ejendommen, at der ikke er dyr på det omtvistede areal, hverken hendes eller andres, og at hun ikke er momsregistreret. Klagerens advokat har oplyst, at klagerens mor har dyr gående til græsning på en anden del af ejendommen.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet efter en samlet vurdering, at selskabet ikke har bevist, at tvisten er undtaget i medfør af forsikringsbetingelsernes undtagelsesbestemmelse om tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. I sine overvejelser har nævnet navnlig lagt vægt på, at byretten i sin begrundelse har anført, at der ikke findes nogen tydelige tegn på, at klageren eller tidligere ejere af klagerens ejendom skulle have rådet over det pågældende areal, at arealet fremstår som fredskov, samt at klagerens far, der tidligere ejede ejendommen, og klageren "i et vist begrænset omfang har rådet over arealet, idet en del af arealet har været anvendt til afgræsning til kvæg, til klipning af pynt, til jagt, til afhentning af brænde i skovstykket, og til rekreative formål, herunder gåture." Endvidere har nævnet lagt vægt på klagerens forklaringer om, at hun siden sin erhvervelse af ejendommen i 2013 kun i yderst begrænset omfang har benyttet arealet.

12. 88812

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Gjensidige Forsikring, skal genoptage sagen og ved sin videre behandling af denne lægge til grund, at tvisten ikke er omfattet af forsikringsbetingelsernes undtagelse om tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse.

Klagegebyret tilbagebetales.

Marianne Højgaard Pedersen
formand